

Clementis pape

quicunque singulare estimationis esse'. Et. ex. Explanatio
est. Iohannes pape ad necocantem excoquam ista regula
sua pontificib' post personam Bonifacii libet Lexicon crucis
necum florent.

Clementinus parvus erat & gracilis et de aliis
vico dicitur Jacobus sub iherusalem fuisse clavis patrum
Iustus ex aduerso sancti Iacobus.

Clementis barbarensis ordinatio
Obsequio seruorum dei: dilectis filiis do-
ctribus et schola-
ribus universis
bonis pmo-
tibus salutem et apo-
stolicam benedictionem. Quoniam nulla iuris
factio quartuplicem podo digesta possit
Ita ad hanc naturae varietatem et maius
et minoris debet et copiabilis sufficit nec
ad decisionem incidat nec nodose ab aliis
guitur; attigit: eo pserit et vitat quod
ad eo certum clareque statutum. Quoniam et causa
emergentibus quod diversa sunt potest mede-
ri non possit: si dubius reuocetur. Qui est
ab adolescentia viri plenioris ad malum
seualitas humana deciliat: per quam mox
subuersio in clero et populo frequenter obvi-
bit necessaria est in pious anconitas:
ut sibi p defensione opportue sufficiat
quod tollat abitualitates auferat: aliter
carceris dirimatur obscura succidat:
quod p cultoribus pundi sarcini extirperetur
ita: et penteles literat: corrigat excessus
moresque reformet. Hec sane feliciter
recordatatis Clemens pa. v. pdeces. n*r*
prudenti attendens et puidice cupiens des-
formatorum et resounding pspicere: sols
nere difficultas ac factioes q*stib*s et
negociis imminentibus psonas pmissare

Wudū nedū i p*cti* h*l*ienēsi q*nti*
est et post tibz collata cōstitutiōes plus
rīmas edidit: i q*dno* mōles p*llia* ita
erat/ atq*z* salubris: et nobis nulla dubia i
q*ndic*is et extra frequentata decidit.

Et h*z* eas collatas i p*nū* volumē et
hab cōgrāt*z* tūcūs collatas mittere
decrevīt et dare i cōe*z* subiectis: assit
d*na* i n*occupatio* circa magna ac soz
t*is* p*nsne* p*ditio*: h*z* ibz de medio su-
stulit i cā fuit q*res* sū i hac parte p
poliū nō spēnit. Nos etiā q*scit*
eldē:licz finētū i apostolatū officio
b*no* p*mittētē*:succēsū sic et i affe-
ctu plenitudine i h*ia* q*p*pd** i p*ntuer*
ne cōcernit successione dēdemus: tot
grādib*z* agēdīs et arduis sum*z* a n*f*e
p*mo* d*is* exordio circūs p*pt* et q*z* et
hoc q*z* ex causis r*hab* illib*z* alio: quod

sob*z* sūtio p*ndim* cōmittēdas p*dd*
cas p*obis* p*monicar* cōstitutiōes
futim*z* bacten*z* ipedīt. Nūc igitur
opportunitye captata illis p*obis* sob*z*
bullia n*ra* trāsmittim*z*. Universi-
tavestre per aplīca scripta mādātes
quaten*z* e*ss* p*ro*p*to* effectu suscipi-
tio et studio alacri et s*levo* b*h*manis
festatis et cognitis p*ntu* decetero in
indū*z* et i scholis. Mala autem.
v*it*. R*at*. nouēbus p*ccificas* nos*rt*
anno. q*z*. **C**

Zdet catholice fundamēto p*z* **Lap.**
ter q*z* teste ap*lo*: n*emo* potest **pnico**
alīnd ponere armis inherentes apte
cū sancta matre ecclia p*ff*semur p*nis*
genitū dei filiū in h*ia* omnib*z* in q*bz*
desp*as* erisit: p*ns* cū patre eternali
ter subsistētē partes n*f*e nature simili-
p*ntias* et q*bz* in se verus de*z* existēt
fleret verus homo humanū p*z* cor
pus possibilis: tamē intellectuā seu
rationale ipsum corpus p*spere* per se et
essentia litter infunditē assumptissē
et cōpore inviginali thalamo adven-
tate sue p*po*stalior p*lone*. Et q*z* i bac
assumpta natura ipsum denib*z* p*oim*
operāda i*slute*: n*o* solū affig*z* crucē
et i ea morte voluit sed etiā emissō i*z*
spiritu p*forzari* l*acea* sustinuit latu*z*
sub*z* p*spinde* p*fluentib*z** p*ndis* aque
et sanguinis formare p*ynicat* immas-
culata ac p*ng*o sancta matr ecclia cōs-
tunt t*bi*. Sicut de latere p*ntu* h*ole*
soporati. Esa sibi in cōingū est for-
mata. ut sic certe figure p*ntre* p*ter*
Ade: qui secundū apostolū est forma
futuri nostro nouissimo adam id est
z*po*ritas respōderet. Hec est in q*z*
p*ntas* illis p*grādīs* q*le* p*allata* c*es*
simonio: quā p*ph*etadidit Ezechiel
animab*z* ceteris enāgelicis trāsūos
lancē bei Johānis p*z* apli et euāges
l*ste*: q*z* sacramenti h*ui* rem gestam
narrast ordīne i euāgeliō suo dīgit.
Qd i*esum* s*dt* cōventū sentiū p*iderū*
eiū t*z* morib*z*: n*o* fregerūt eius crux-
ta: h*z* v*nt* multū l*acea* lat*z* ei*z* p*ter*
et continuo exiit sanguis et aqua et
q*z* vidit simoniū perhibuit: i*per*
et testimoniū eius: i*llis* scit q*z* et

ecclésiis missis t' alla bīuīis officiis
publice t' solēnter faciliū celebūari.
Ad officia eadē celebūda nō hōz:
nōc tīlos vocātes t' interdū qđ ē de
seriis pellētes hīsq; nō cōtēti ex
cessibus p' cāpanarii nō solū pulsas
tionē sed et voce pieconia populos
estā iterdictos ut iterdicti nō obstat
se sentētia ad audiēdas missas bīmōt
veniant faciūt evocari. Nonnulli
quoq; ipso p' fīto plēbīs subiectis:
me is excōicationis v' iterdicti fīta
publice sīnt nodati de ecclēsiis bām
in ipso missarū celebīant solēntia in
stantib; etiā celebātib; exēant p'et
pere nō perenf. Ex quo frequēter cō
tingit q' non fīne det offensia cleroq;
ac populi scādalo ipsa missarū solē
nō remanent lecplēta. Re tīgī ex
cessus sīc grānes excedētis ipsois
tate trabātūr ab alio s' exemplū p' re
sumptōres p'fatos q' in locis iterdis
cto suppositis quēq; de cetero bīuis
nō celebūare officia quōlibet cogere
Huc q' modo hīdīcto ad officia eadē
audiēda aliquos excōicationis p' es
serīt p' iterdicti legatos fīta euos
care. Sēu q' ne excōicati publice aut
iterdicti de ecclēsiis dū i ipsis mis
sarū agūtūr solēntia: a celebāntib;
moniti ut exēat prohibere. Reconon
excōicatos publice t' iterdictoq; q' i
ipsis ecclēsiis nō latim celebānti
bus ut exēat moniti remanere p'sum
plerint excōmunicatiōt sententia:
a qua per sedem bītarat apostolicā
possint absolvit: sacro approbāte cō
cilio innodamus. C

Minores in suis recipiēt ecclē
sia ad audiēda bīuīis officia t'pē in
terdicti fratres t' sorores de ordine
tertio: quē beac' Frātīscus lūtūt
exilientes q' continēt eū seu de p'fia
nuncupant scādalo altoq; q' ab his
excludant mentib; ḡnetur: censura
p'fiescat ecclāstica: t' minores aucto
ratate interdicti fīta reputēt. Sīdē
frātib; minōrb; dīstrictius hīsbe
ma ne de cetero aliquē v' aliquos
predictorū: etiā si sup' hoc bi' oīl illi
privilegiis q'buscūq; moniti extice

rit que spīlo in nūlo p'sus quo ad
hoc volūm' suffragari: ad bīuīis en
tūs ecclē t'pē interdicti quoq; ad
mittat. Qd' si fecerit eoipso ex
cōicationis fīta se nouerint subiace
resa q' p' altū q' per romanam p'ōs
tūfīcē: vel satisfactōe fīmīssā p' loco
rū ephos quos auctoritate apo. fīns
gt' volum' in hac parte absolutōt
bīscūi nequeant obtinere. C

I somm' p'ōtīfēx scītēr etiā
excōicati p'participet lītis v'bo
p' osculo seu alto quoq; mō ipm
p' hoc absoluere nulla rōne cēset nō
si se velle foris tā exphmat illi ex hoc
p' absoluō hīt. Similis quoq; nō
quē sub titulo cuīslībet dignitatis
ex certa etiā scientia v'bo p'fītūtōe
p' lītis nomis honorē fīta quoq;
alto modo tractet p' hoc i dignitate
illa ipm approbare non itēligit aut
quēq; ei tribuere nouit iuris.

Clemens p' in concilio Vīenell.

Exī te paradiſo: dīpīt
gabo horūtū plātatio
nū: atī tīle celestis agri
cola: q' vere fons sapie
verbū dei apfē i patre
manēa genitū ab etīo
nōtissime bīeb' tīle fabrīcātē fītō
spīl: p'tero virgīs caro factū exītū
v'bo ad opus ardūl redēptionis hīs
ut ḡtē peragendū: exēplar se bādo
celestis vite hībēs hōlb' fēmetīsm.

Uerū q' plērumq; monitūs p'ite
follicitudinib; p'sus v'bo mētis aspe
ctu ab exēplarē hīmōt intuitu dīver
tebat: verus nō Salomon i folio mī
litātis ecclē horūtū voluptatis iter
ceteros quēdā fecit a p'cellos mō
di flāctib; elongatū i quo fētūs ac
secūris vacare p' tēplandis seruē
dīs q' hīmōt operib; exēplaris i hīc
mundū itrotuit ipse ut rigaret ipm
fecūtis aq' spīlitis ḡfe t doctrine

Hic ory siqdē est frātū minōrum
sancta religio q' mōris regularis ob
seruātis firmitē pndiq; circūclīsa in
tra se solo cōtēta deo adōnat abus
de nonēta plātationib; filiorum.

Ad hīc denīs dilectus dei filiū

ca. 115

Cap. 3

Contra legationes et missiones
takos quia a diversis locis
diversis potestis etiam
falsa et falsaria et falsa
et falsaria et falsaria et falsa

Contra legationes et missiones
takos quia a diversis locis
diversis potestis etiam
falsa et falsaria et falsa

Capit.
Principi

Uper gentes et
regna Romanorum
ponentes a viro
constitutus cum per
sonaliter singula
res regideas cir
cument posse
nec circa gres
gem libi creditum curia pastoralis soli
citudinis exercere: necesse habet in
terdum ex debito ipsius servitutis su
ae ad diuersas misericordias partem posse ne
cessitates emergerunt destinare lega
tos a vice ipsius suppledio erratis cor
rigat aspera i plaina cōvertat: et com
missis libi populis saintis increme
ta misereantur. Uerum aliqui huius offi
cium et potestatem ipsius romant pon
do non ab homine sed a deo recepti sub
suo arbitrio redigere milites: lega
tos ipso nulli ab eis petiti fuerit vel
de bisplicato eop transmisso libi fratre
subjectas: dicentes hoc eis de consue
tudine cōpetere iugedit non possunt.
Hoc huius cōsuetudinem non tam tra
ditionabilem nonnumquam alteri saluti cō
trariam: detrahentem apolonica penitus res
probantes: legatos ipso ab obis cuius
inclusis peminente cōdictis aut sus
tus fuerit debere admitti decretim:
nec eos pectus cuiusvis cōsuetudis
spediri posse a quoque christiano nomine
gloriante: quominus regna/pulchra/
tree/quaslibet ad quipso destinari cō
tigerit: iugreditur littere ac cōmisse si
bi legationis officium exercet i eiusdem.
Qui vero decepto super predictis dictis
legatos aut etiam milites quo ad quas
cuius partes per causas qbuslibet sedes
ipso transmisserit: p̄spserit spedire ip
so

So facto suam excusatiōis leuitatē
regna terre et loca quibuslibet subiecta
eisdē huius sunt eosq; ecclesiastico sup
posita iterdicto: qđiu i huius cōtu
macta superint p̄sistendū. H̄is obliq
tibes qbuslibet idoneitas aut p̄uale et
gōoperatorib; ac regib; seu qbuslibet
q; alioq; sub qbuslibet modis: tenoris
b; formis a fidei ipsa cōcessis q; cō
tra p̄missa nullipolumq; suffragari.

C

Capit.
Principi

Dependens et p̄cūlīo pas
tore q; ex subcriptio po
stulatioib; possit eccles
iae cōvenire: vaccinationi
diuinitatib; q; cōfines
uerū nonūq; ex postula
tionib; irrationabilib; p̄uentre ac de
pendens q; ide frequent ecclie curs
uit: ad futurā ret mēoniū obliuīse cō
pietate. Illū q; p̄ceſſimū ſeptimū non
attigerit annū: ad cathedralē neccō
professorē cōtūlo mēdīcatū ordīnū
ad iferoles cathedralib; ecclesias ac
monasteria extra ſuos ordīnes p̄fici
lari edictio p̄petuo p̄hibem⁹: Qd si ſa
cus postulati fuerit et attētarū: irris
et ac nullipenitit sit momēti. Et qui
ſclēter p̄cūlīo fecerit ad eādē ea vice po
ſtulādt ac eligēdt p̄fāte p̄uatos: ac be
neſciōs q; ſt̄is obtinebunt ecclesias et
quā poſtulationē huius fecerit p̄ trā
enniū nouerit ſe ſuspēſos. Poſtula
toſ ſuo q; poſtulationis de ſe facten
gociū fuerit per ſe vel p̄ aliū i Roma
na curia p̄fecuti: illud ibi p̄poni i p̄p
blico vel p̄uato cōſistorio facientes
etia se dūrataꝝ dispositi ſed aplice
cōmittēdo: illi ſe annū p̄ceſſimū ſeptimū
mū non attigilſe ſcūlerit p̄ fert: vñq;
ad tricesimū ſeptimū annū. Leteros ſuo
ſeclaros et religiosos extra ſuāq; ad
militariſtēs ordinū p̄petuo ſeligib;
les ac ſpouſabiles et decernim⁹: ac
p̄iſhabiles ad q; ſcūq; dignitatē ſe
cīellaticas et bñficia q;libet obtinēda.

C

Alioꝝ nobis debiti ſervitutis
expofitit: ut q; ad reformādos in
clero mores et actus p̄t nobis et alio
to p̄mittit: ſolertino ſt̄adtm⁹ ibi p̄cū
p̄t reformatōis ac p̄moide remediis

E. I.

Zabula

Ctabula rubrica
cum extravagante
communione.

Uctositatem su- paliū.	fo. lxx.
Folio xxxi.	Consuetudine.
Folio xxxix.	Lensibus / etas- tionib⁹ et pecu- ratōib⁹, fo. l.
Celebratiōē missarū.	fo. lī.
Crimina falsi.	fo. lvi.
Dilatationib⁹	fo. ccxv.
Dolo t cōtumacis,	fo. eodē.
Decimis.	fo. lxvii.
Electione.	fo. ccic.
Exemptione t penditione.	pli.
Furtis.	fo. lvi.
Hereticis	fo. iv.
Judicis.	fo. xxv.
Immunitate ecclesiarū.	fo. lxxi.
Judeis.	fo. iv.
Majoritate t obediētia.	fo. ccxii.
Ne sede vacāte aliqd inoget. f. clii.	
Officio custodis.	fo. cxxi.
Officio delegati.	fo. eodem.
Officio iudicis ordinarij.	fo. eodē.
Postulatione pietator⁹.	fo. ccix.
Predēntia t dignitatis.	fo. xxvii.
Priviliegio.	fo. lvi.
Pents.	fo. lxx.
Penitētis t remissionib⁹.	fo. l.
Reby ecclesiē nō alienādis.	fo. eodē.
Regularibus t trāseccūbus ad reits gionem.	fo. clx.
Religiosis domib⁹.	fo. l.
Reliquis t peneratiōē scđp. fo. lvi.	
Sepulchris.	fo. clvi.
Symonis	fo. llii.
Scismaticis.	fo. lvi.
Sententia excoſtationis.	fo. lxxii.
Treuga t pace.	fo. ccxi.
Uita t honestate clericorū.	fo. ccccii.

196105.

fo. Ixv.

Contra vagantes sive cō-
stitutiones eccl. Johannis
pape. xxi.

Domus apostolice hanc
tutie supne dispositioē
Pocati ambiguitates
quib⁹ possent ecclesias
dānōis puentre dispen-
pia tollere cup̄tes de
potestatis plentitudine a fra. no. con-
ordinam⁹ q̄ quibusciliq̄ electio q̄ ad
sedē apostolica ventre vel mittere ces-
nebāt ac ipsorū electionis instructos
ribus q̄ in penīdo sedem ipsam t se
presentato ipa sedē acāte haue rūc
tempora a canonib⁹ instituta: dūmō
q̄ essentialiter affīne in civitate lugdū.
vel fuerit autuōn. q̄. Ital. octobris.
ubiq̄ sedē pac. morā traperit nūl-
lum tpsis seu eorū turi preiudicū en-
tōis interīm facta vblibet generet
sed eorū tura circa electiones bīmō
hoc nō obstante pnde seruit illesa
acī spud se. ap̄l. morā cōtradic̄tent.

Non obstante p̄decessoriū nostriū
cōstitutionib⁹ quibusciliq̄ q̄b⁹ tamē
quo ad alta nulli volum⁹ preiudicū
generari. Nulli ergo te. nfe ordi-
nationis infringeret. Datū lugdū.
pli. idus. Septemb. Anno. f.

Cap. I.

Uscipi regimini nos cura
sollicitatōē q̄ in ecclēsīs non
absq̄ dispensio ministrop et cultus
detimento diuinit̄ seruari viderim⁹
per appositionē cōgrat moderam̄tis
nis in meli⁹ reformat⁹. Cu; itaq̄
in nōnullis ecclēsīs obseruet t ion-
gis retro tēpouib⁹ faerit obseruat⁹
q̄ fructus p̄mi vel secundū aut altes
ritus cuiuscūq̄ sequētis anni benefis
ctop vacātū i eisdē defunctobel fas-
trice vel ecclēsīs vel psonis habētis
tib⁹ annalīa de p̄ficiadine/p̄utlegio
vel statuto applicant in totū ita q̄ il-
li q̄ bīmō beneficiā canonice obtinēt
et ad quos alias de ture fructus ipsi
spectare deberent nihil inde p̄cipiūt
pnde illud incōueniēt sequit: q̄ cō-
modo nequeūt ad impendēdū seruit

cap. II.

Capitula clementinera.

Subaudi et binis officiis debite cele
bratis i cathedralibus et collegiis
et quibuscomitales cardinalium et
episcoporum possunt se illis cooptare.

Capitulum primum,

Subaudi i ecclisis et fidelib⁹ deputat⁹
faciendo salvo necessitate et placere de fe
rediti principib⁹: alioquin p̄sumtus et colligetur

Capitulum primum,

Subaudi in q̄b⁹ sis laudari in beſtit
de falso sacri corpi et p̄t cū indulgentia

Capitulum primum.

Subaudi regulariter seruanda futura
consilium generale et lateranense reno
vato capitulo clericis eo tunc. i. vi.

Liber quartus.

Capitulum primum,

Subaudi regulariter nō contrahē. in
gradib⁹ p̄hibitio neq; altis p̄ cleri
cos vel religiosos alias eo ipso sunt
excommunicati septuaginta.

Liber quintus.

Capitulum secundum.

Subaudi deputandis ad linguā hebre
iasticā et chaldeā docēdā et de mode
ratione expensarū circa doctořstū,

Capitulum primum.

Subaudi quibus machometi nō p̄
hibetur invocatio: et ad veneranda con
posita scđp̄ denotati pegrinatio.

Capitulum tertium.

Subaudi p̄ diocesa. et i q̄llorū simili
cōdimentis: i. c. et de octo erronibus
beguinorum vel beguinorum,

Capitulum primum.

Subaudi p̄missio p̄ furiosi ffātē vel
erratū p̄ nō inducat irregularitatem

Capitulum primum.

Subaudi sup q̄b⁹ statuētes aut statu
sa nō revocates aut indicātes q̄ sol
vāt aut soluce nō repetāt: si episcopi
ri et q̄ con libri edidit: et p̄ heretic⁹ ba
bēat negātes eos exigēnō et p̄ctū,

Capitulum primum.

Subaudi nō committēdis et puntēdis
sc̄ si suis turib⁹ cōrēti alijs utriusq;
Capitulum secundum.

Subaudi missādī sacramēta p̄bibi
tū religiosis alias ipso factō sine episcopi
cāti et q̄ liceat archiep̄s crucē an se
deferre etiam per loca exempta.

Capitulum tertium.

Subaudi offendētiū ehos et filiorū
et capientiū ecclasiasticos vt pp̄terea
renunciē bñficiis et episcopant etiam
religiosi p̄bidentes decimas solut⁹.

Capitulum secundum.

Subaudi nō insigendis p̄ quiescē
alias p̄nūlūtūr per ordinatōm.

Capitulum tertium.

Subaudi ipso factō lcurrēdis a religio
nis et dñis t̄p̄lib⁹ et eōp̄ subditis pio
lātib⁹ iteradicū: et vt sorores sc̄ ter s
tū ordīs tūc ad dñis nō admittant

Capitulum septimum.

Subaudi videlicet illis clausule filmis
pliciter et de piano sine strepitu et s̄.
gura et regule mendicantium.

Cōfinia Clementinorum.
Cōfūlūm p̄ Exaudi agam
iun̄ dñi ducē et t̄c. quācas
p̄p̄lūce. p̄l̄dōm agam
p̄z̄t̄r̄m. fūmō dñi mī
tertīo quāgenētū dñi cō
cūtō mōto. Etie vero. vī.
Dñis p̄dēm̄b̄s.